

KASVAVA EPÄSUHDE

PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA

I

Hiljattain pidettiin kadettipuolueen duumaedustajain ja tämän puolueen paikallisten toimihenkilöiden vuoromukainen neuvottelukokous.

Kuten saattoi odottaa, olivat käsiteltävänä nykyisen poliittisen ajankohdan erikoisuudet. Liberaalien arvio tästä ajankohdasta on seuraavanlainen:

„Kiinnitetään huomiota siihen, että epäsuhde, joka syntyy siitä, että maa tarvitsee peruslainsäädäntöä, mutta tätä tarvetta ei lakiasäättävien laitosten nykyisen rakenteen vallitessa ja vallanelinten nykyisenlaisen kansanedustuslaitokseen suhtautumisen vallitessa voida tyydyttää, tuo epäsuhde kasvaa”.

Kieli on yhtä sotkuista kuin lankakerä, jolla kissanpoika on pitkän aikaa leikkinyt. Poloiset liberaalimme, heillä ei ole missä voisivat esittää ajatuksensa selvästi!

Mutta tarkastelkaa asiaa lähemmin: onnettomuus ei ole niinkään paljon siinä, ettei ole *missä* sanoa, kuin siinä, ettei liberaaleilla ole *mitä* sanoa. Epäsuhde ei kasva ainoastaan maan tarpeiden ja „nykyisen rakenteen” toivottomuuden y.m.s. välillä, vaan myös maan tarpeiden ja liberaalien *avuttomuuden* välillä.

Miksei maan tarpeita voida tyydyttää, herrat liberaaliset poliitikot? Kadettien vastaus: sen estää lakiasäättävien laitosten nykyinen rakenne ja vallanelinten nykyinen suhde kansanedustuslaitokseen.

Johtopäätös: tarvitaan toisenlaista rakennetta ja vallanelinten toisenlaista suhtautumista. Minkälaista nimenomaan, sen saamme nähdä, kun seuraavissa artikkeleissa erittelemme kadettien neuvottelukokouksen „neljää teesiä”.

Mutta ennen sitä meidän on asetettava peruskysymys: kuinka on selitettävissä „nykyinen” „rakenne ja suhtautuminen”? Kuinka voidaan saada aikaan *toisenlainen*? Kadetit eivät ole edes ajatelleet sitä! Heidän vaikenemissensa tästä peruskysymyksestä on piintynyttä, aasialaista poroporvarillisuutta, jotain sellaista, että kun on ollut huonoja neuvonantajia, niin voi olla hyviäkin neuvonantajia...

Herrat kadetit, eiköhän vain ole yhteyttä „nykyisen” ja jonkin luokan, esimerkiksi suurtilanomistajien *luokan etujen* välillä? Tai „nykyisen” ja rikkaimpien porvarien etujen välillä? Eikö „nykyisen” ja *tiettyjen luokkien* etujen välillä ole täydellistä *vastaavaisuutta*? Eikö ole selvää, että kun ryhdytään käsittelemään poliittista ajankohtaa eikä oteta huomioon kaikkien luokkien välisiä suhteita, niin se on jonninjoutavaa jaarittelua?

Oh-hoh! Paitsi jaarittelua kadeteilla ei ole millä verhota „kasvavaa epäsuhdetta” politiikkansa ja maan tarpeiden välillä.

II

Liberaalimme yleensä — ja heidän mukanaan myös liberaaliset työväenpoliitikot (likvidaattorit) — puhuvat mielellään ja loppumattomiin Venäjän „eurooppalaistumisesta”. Pikkuinen totuus hämääntää tässä suuren valheen.

Epäilemätöntä on, että Venäjä ylipäänsä puhuen eurooppalaistuu, t.s. järjestää elämänsä Euroopan esikuvan ja mallin mukaan (jota paitsi „Eurooppaan” on nyt luetava — vastoin maantiedettä — myöskin Japani ja Kiina). Mutta tätä eurooppalaistumista on tapahtunut yleensä jo Aleksanteri II:n, ellei Pietari Suuren ajoista alkaen, sitä on tapahtunut sekä nousun aikana (1905) että *taantumuksen aikana* (1908—1911), on tapahtunut sekä poliisilaitoksessa että Markovin kaltaisissa tilanherroissa, jotka „eurooppalaistavat” niitä menetelmiä, joita he käyttävät taistelussa demokraattisia piirejä vastaan.

Sana „eurooppalaistuminen” on niin ylimalkainen, että se palvelee asian sotkemista, politiikan päivänpolttavien kysymysten hämäämistä.

Liberaalit tahtovat Venäjän eurooppalaistamista. Mutta myöskin Yhdistyneen aateliston neuvosto tavoittelee *omalla*, vuoden 1906 marraskuun 9 päivän (vuoden 1910 kesäkuun 14 päivän) laillaan eurooppalaistamista.

Liberaalit tahtovat saada eurooppalaisen perustuslain. Mutta Euroopan eri maissa voimaansaatetut perustuslait ovat tulos pitkäaikaisesta ja raskaasta luokkataistelusta toisaalta feodalismiin ja absolutismiin, toisaalta porvariston, talonpoikien ja työläisten välillä. Kirjoitetut ja kirjoittamattomat perustuslait, joilla liberaalit panevat „häpeämään” taantumuksellisiämme, ovat sinänsä vain loppuyhteenveto taistelun *tuloksista*, jotka saavutettiin sen jälkeen, kun uusi oli saanut useita kalliiksi käyneitä voittoja vanhasta ja vanha oli tuottanut useita tappioita uudelle.

Liberaalit tahtovat, että meillä olisi tuloksia *ilman* sitä plussien ja miinuksien yleissummaa, joka muodostaa tulokset! Liberaalien ohjelman ja liberaalien taktiikan sisältö on seuraava: muodostukoon meillä eurooppalainen järjestelmä *ilman* sitä raskasta taistelua, joka sen oli Euroopassa luonut!

Ymmärrettävää on, että Kobylinskimme vastaavat liberaalien toivomuksiin ja perusteluihin ylenkatseellisin tempauksin „kauppiaita” ja „musikkoja” vastaan.— Te, herrat liberaalit, sanovat Kobylinskit, haluatte kirjoittaa paperille ne voitot, joita ette ole vielä saavuttaneet elämässä.

III

Kadettien neuvottelukokous hyväksyi taktiikkakysymyksestä 4 teesiä. Ensimmäisessä sanotaan:

„Koko oppositiorintaman yhteisen toiminnan taktiikka, joka on Valtakunnanduuman edessäolevan asiallisen toiminnan välttämätön ehto, ei silti takaa opposition lakialoitteille varmaa ja vakinaista enemmistöä Valtakunnanduomassa eikä niiden lakialoitteiden toteuttamista käytännössä, jotka oppositio voisi viedä läpi Valtakunnanduomassa Duuman keskustan avulla”.

Selvälle kielelle käännettynä tämä lampaanlatina merkitsee seuraavaa:

Liberaalit voivat muodostaa enemmistön Valtakunnanduomassa vain yhdessä lokakuulaisten kanssa. Tällainen enemmistö ei ole vakinainen eivätkä sen päätökset mene käytännössä läpi.

Oikein. Mutta tästä seuraa johtopäätös, että kun noita päätöksiä sanotaan „välttämättömäksi”, „edessäolevaksi” ja „asialliseksi” (!??) toiminnaksi, niin se on sekä itsensä pettämistä että kansan pettämistä.

Ajaessamme oikeistolaisia karille äänestämällä lokakuulaisten kanssa älkäämme asettuko IV Duumassa lainsäädäntäkannalle, älkäämme kylväkö perustuslaillisia harhakuvia — näin olisi pitänyt kadettien sanoa kansalle, elleivät he olisi halunneet olla demokraatteja vain sanoissa.

Kadettien neuvottelukokouksen ensimmäinen „teesi” on hämmästyttävän epäloogillinen. Sitä, että IV Duuman tilapäinen ja epävarma enemmistö hyväksyy käytännössä toteuttamattomia lakiehdotuksia, sanotaan „asialliseksi” toiminnaksi!! Kadetit itse ovat satoja kertoja nimittäneet, ja nimittäneet oikein, sitä vermiselliksi ja tympeydeksi.

Mutta kadettien taktiikka, joka on huutavan typerää logiikan kannalta, käy ymmärrettäväksi luokkaetujen kannalta. Palauttakaamme mieleen se, mitä sosialidemokraatit ovat sanoneet III ja IV Duumasta vuodesta 1907 alkaen. Duumassa on kaksi enemmistöä, sanoivat he: oikeistolaislokakuulainen ja lokakuulais-kadettilainen. Kumpikin on vastavallankumouksellisella maaperällä (vertaa „Prosvestshenije”, 1913, № 1, s. 13)*.

Kadettien neuvottelukokous helmikuussa 1913 vahvisti sen, mitä olemme kirjoittaneet virallisissa päätöksissämme vuodesta 1907 alkaen.

„Koko oppositiorintaman yhteisen toiminnan taktiikka... Duuman keskustan avulla” onkin kadeteille *välttämätön* siksi, että he ovat kuten lokakuulaisetkin vastavallankumouksellisella maaperällä. Koska nämä ovat sisäisesti läheisiä toisilleen, on ymmärrettävää, että ne pyrkivät „asialliseen” yhteistoimintaan, vaikka se onkin nykyään toivotonta.

Lokakuulaiset ruikuttavat loputtomasti lehdissään, soimaavat vallankumousta, soimaavat hallitusta, oikeistolaisia ja Valtakunnan-neuvostoa,— mutta Duumassa he rajoittuvat reformien toivomiseen ja kulkevat hallituksen mukana.

Kadetit ruikuttavat vielä enemmän lehdissään, soimaavat vallankumousta, soimaavat hallitusta, oikeistolaisia, Valtakunnan-neuvostoa ja lokakuulaisia,— mutta Duumassa he rajoittuvat reformien toivomiseen ja pyrkivät sovittamaan oppositiohenkensä lokakuulaisten oppositiohengen malliin.

* Ks. lätä osaa, ss. 487—488. *Toim.*

IV

Toisessa kadettien neuvottelukokouksen teesissä sanotaan:

„Valtakunnanduunmaa, tätä lakiasäättävää ja poliittista voimatekijää, voidaan oleellisesti voimistaa vain toteuttamalla kolme perusehtoa: vaalilain demokratisointi (yleinen äänioikeus), Valtakunnanneuvoston perinpohjainen uudistus ja vastuuvetvöllinen ministeristö”.

Tässä esitetyn taktiikan olemus voidaan ilmaista yhdellä sanalla: reformismi.

Historiatiede sanoo meille, että kyseisen poliittisen järjestelmän reformistinen ja ei-reformistinen muuttaminen eroaa yleensä puhuen siten, että edellisessä tapauksessa valta jää entisen hallitsevan luokan käsiin; jälkimmäisessä tapauksessa valta siirtyy entiseltä luokalta uudelle luokalle. Kadetit eivät ymmärrä historiallisten uudistusten luokkajohjaa. Teorian kannalta se on kadettien perusvirhe.

Käytännön kannalta mainittu teoreettinen eroavuus sisältyy siihen, muuttuuko osa, jos yleinen ja perusuontoinen pysyy muuttumattomana, vai muuttuuko tämä viimeksi mainittu.

Eri maissa, historian eri ajankohtina on porvaristo ollut reformistista, ja on ollut myös sellaista, ettei se ole rajoittunut reformismiin. Toisaalta työväenluokka, joka ei ole koskaan tunnustanut, että reformeilla voidaan saada aikaan oleellisia muutoksia, ei suinkaan ole tietyissä oloissa esittämättä lähimpiä vaatimuksiaan reformien muodossa.

Kysymys on siis siitä, että kadetit pitävät kiistattomana herruuden säilyttämistä nykyisen hallitsevan luokan käsissä, t.s. feodaalistyyppisten suurmaanomistajien käsissä. Kadettien kantana on edelleenkin oppositio omantossijassa, he ovat edelleenkin sitä mieltä, että „Venäjällä, luojan kiitos, on perustuslaki”.

Toisin sanoen kadettien „kolme perusehtoa” ovat liberaalisen porvariston esittämät ehdot taloudellisten ja poliittisten etuoikeuksien *sovinto*jaosta feodaalisen maanomistuksen ja pääoman kesken.

Lokakuulaisten mielipide on sama („valtiovallan sovinto maan kanssa” — Maklakovin kielellä, Maklakovin, josta ei saa selvää, onko hän lokakuulainen vaiko kadetti), jota paitsi lokakuulaiset esittävät maanomistuksen kannalta „liehittelevämpiä” jakoheitoja.

Lokakuulaisten uttera liehittely on kärsinyt vararikon. Mitä perusteita on odottaa kadettien vähäiseltä liehittelyltä toisenlaista tulosta? Reformismin kannalta katsoen loka-kuulaiset ovat paljon johdonmukaisempia, sillä sen, joka asettuu tälle kannalle, on otettava huomioon reformien *soveliaisuus*, ja lokakuulaisten „reformit” ovat paljon „soveliaampia”.

On vain yksi johtopäätös: epäsuhte liberaalisen reformismin ja maan tarpeiden välillä kasvaa.

V

Kolmannessa kadettien neuvottelukokouksen teesissä sanotaan:

„Näiden ehtojen valmistelun pitää olla kadettien taktiikan perustehtävänä ja tällöin pitää käyttää hyväksi yhdessä toisten oppositioryhmiin ja keskustan kanssa suoritettavaa päiväjärjestyksessä olevaa lainsäädännöllistä toimintaa, mikäli se on toimeenpantavissa, mutta sen ei pidä olla ristiriidassa näiden perustehtävien toteuttamisen kanssa” („Retsh” № 34, helmikuun 4 pnä).

Edellinen „teesi” oli myönnytys vasemmistokadeteille tai oikeammin sanoen houkutin demokraateille: tukekaa meitä, kadetteja, sillä me olemme „demokraatteja”, me olemme yleisen äänioikeuden kannalla!

Vasemmalle tehdyn päännökyksen jälkeen — vakava käänös oikealle: kolmas teesi, joka lampaanlatinasta selvälle kielelle käännettynä kuuluu: me kadetit tunnustamme yhdessä *progressistien ja lokakuulaisten kanssa* suoritettavan päiväjärjestyksessä olevan lainsäädännöllisen toiminnan!

Mutta tuo „päiväjärjestyksessä oleva” lainsäädäntähän saa aikaan sellaisia lakialoitteita, joita *ei voida toteuttaa*, kuten ensimmäisessä teesissä on myönnetty? Kadeteilla on varaus: „mikäli on toimeenpantavissa”. Siis suoraan sanoen tulemme puuhaamaan vermiselliä, mutta langetkoon vastuu lokakuulaisille! Aika veitikoita nuo kadettimme...

Edelleen. Progressistit enempää kuin lokakuulaisetkaan, jotka ovat *reformistisella* kannalla johdonmukaisemmin kuin kadetit, eivät suostu sellaisiin „ylenpalttisen” liberaaliin vaatimuksiin kuin yleinen äänioikeus, Valtakunnan-neuvoston perinpohjainen uudistus j.n.e. Kuinka siis voivat

kadetit, jotka edelleenkin pitävät itseään demokraatteina, julistaa suorittavansa päiväjärjestyksessä olevaa lainsäädännöllistä toimintaa *yhdessä* noiden ilmettyjen demokration *vastustajain* kanssa?

Tätäkin tapausta varten on kadeteilla varaus: me, kadetit, *valmistelemme* yleisen äänioikeuden voimaansaattamista, *valmistelemme* sitä *yhteistoiminnassa* lokakuulaisten kanssa, mutta tämän toiminnan „ei pidä olla ristiriidassa” yleisen äänioikeuden „toteuttamisen kanssa”!

Yksinkertainen takaportti: julistamme Rodzjankon puheen „perustuslailliseksi”, äänestämme (emme erehdyksessä niin kuin sosialidemokraatit, vaan vakaumuksesta) lokakuulaisten päätöslauselmaa ministeristön julkilausuman johdosta, sillä siinä *ei ole* mitään *ristiriidassa* yleisen äänioikeuden „valmistelun” kanssall!

Tässä ei voida enää sanoa, että kadetit ovat veitikkoja. Tässä pitäisi käyttää *toista* sanaa...

Kaikissa Euroopan maissa vastavallankumouksellinen, demokraattisille joukoille selkensä kääntänyt liberaalinen porvaristo uskottelee edelleenkin, että se *valmistelee* (Preussissa yhdessä kansallis-liberaalien kanssa, Ranskassa yhdessä kaikkien progressistien kanssa) demokraattisia „perus”-reformia.

Se porvaristo, joka on lopullisesti siirtynyt reformistiselle tielle, on mätää porvaristoa, voimatonta liberalismissaan, toivotonta demokraattisia muutoksia koskevassa kysymyksessä, vihamielistä työläisille, kansan *puolelta* oikeistolaisten *puolelle* siirtynyttä porvaristoa.

VI

Kadettien neuvottelukokouksen viimeisessä, neljännessä, teesissä sanotaan:

„Kokous toteaa, että on ajankohtaista herättää rinnan mainittujen kolmen tunnuksen esittämisen kanssa kysymys aktiivisempien taktillisten toimenpiteiden käytäntöönottamisesta parlamenttitaistelussa”.

Ainoastaanko parlamenttitaistelussa? ja ainoastaanko herättää kysymys?

Mitä oikeastaan merkitsee: „aktiivisemmat taktilliset toimenpiteet parlamenttitaistelussa”,— sen yksin jumala

tietää. Kadettien neuvottelukokous aivan kuin varta vasten on muotoillut teesinsä mahdollisimman hämärästi.

Puhuessaan aktiivisemmista toimenpiteistä kadetit haluavat selvästi näyttää, että he vasemmistolautuvat. Mutta se onkin nimenomaan vain *näyttämistä*, sillä mitään konkreettista ei sieltä löydy.

Mitä parlamenttitaistelun „toimenpiteitä” voidaan yleensä puhuen sanoa aktiivisemmiksi?

Ei äänestetä lokakuulaisten ja progressistien päätöslauselmien puolesta.

Ei pidetä puheita „valtiovallan sovinnosta maan kanssa”.

Ei vaieta silloin, kun oikeistolais-lokakuulainen enemmistö ajaa läpi demokratianvastaisia toimenpiteitä.

Ei suostuta yleisen, periaatteellisen keskustelun lopettamiseen ja tyypistämiseen.

Älköön kukaan niistä, jotka joutuvat kosketuksiin kadettien kanssa, unohtako kysyä heiltä: ovatko he „herättäneet” kysymyksen aktiivisemmista toimenpiteistä? kuinka he ovat ratkaisseet tuon kysymyksen, jos he ovat olleet aikeissa herättää sen? kuinka he toteuttavat käytännössä „aktiivisempia toimenpiteitä”?

Maa vasemmistuu. Uusia demokraattisia aineksia herää eloon. Kadettien vähäisellä, näytteille asetetulla vasemmistolautumisella on täysin määrätty poliittinen merkitys: pettää nuo uudet demokraattiset ainekset, viedä ne mukanaan, esittää itsensä niiden edustajiksi.

Demokraattien ajankohtaisena tehtävänä on ehkäistä tuo petos. Ken ei ole tehnyt menneisyyden raskaista opetuksista sitä johtopäätöstä, että demokraattisten ainesten osittainkin johtaminen kadettien taholta aiheuttaa väistämättä hoipertelua, petosta ja kunniattomia tappioita ilman taistelua — hän ei ole mitään oppinut. Häntä on pidettävä demokratian vihollisena.

VII

Kokonaisuudessaan otettuna on kadettien neuvottelukokous mielenkiintoinen asiakirja „keskustamme” poliittisesta elämästä. Tällaisiin asiakirjoihin, järjestyneiden puolueiden täsmällisiin ja virallisiin päätöksiin lehdistömme ei tavallisesti kiinnitä erikoisempaa huomiota. Meillä ei pidetä

„päättöslauselmista”. Etusija annetaan haastatteluille ja juoruille.

Mutta vakava suhtautuminen politiikkaan vaatii mitä huolellisinta puoluepäätösten erittelyä, ja marxilaiset tekevät kaiken voitavansa tämän erittelyn suorittamiseksi.

Sanoimme kadetteja „keskustaksi”. Niin on *totuttu* sanomaan lokakuulaisia, jotka ovat oikeistolaisen ja opposition välimailla.

Mutta puolueita analysoitaessa ei saa — ei poliittisten puolueiden luokkaperustan kannalta eikä yleensä *nykyisen* politiikan olemuksen kannalta — rajoittua Duumaan, ei saa pitää yksistään lokakuulaisia „keskustana”.

Tarkastelkaa puolueittemme luokkaperustaa: oikeistolaiset ja nationalistit ovat yleensä maaorjuuttajatilanherraja. He ovat nykyisen järjestelmän säilyttämisen ja „syventämisen” *kannalla*.

Lokakuulaisten, progressistien ja kadettien joukossa näemme kieltämättä enemmänkin porvaristyyppisen tilanherran ja sitten myös suuren joukon suurporvareita. Kaikki nämä puolueet haluavat *reformejä*. Kaikki ne muodostavat *todellisen* keskustan maaorjuuttajatilanherrajen ja demokraattien (talonpoikais- ja työläisdemokraattien) välillä.

Porvaristo pelkää demokraattisia joukkoja enemmän kuin taantumusta; tämä koskee sekä progressisteja että kadetteja. Kahden viimeksi mainitun puolueen oppositiohenkisyys on tietenkin otettava huomioon jokapäiväisen politiikan käytännöllisiä tehtäviä määriteltäessä, mutta tuon oppositiohenkisyyden ei pidä antaa verhota meiltä niiden puolueiden ja lokakuulaisten keskeistä luokkasukulaisuutta.

Maaorjuuttajatilanherrat hallitsevat niin yksinään kuin myös liitossa porvariston ylimpien kerrosten kanssa. Maaorjuuttajat vastustavat reformejä. Porvaristo on ylipäänsä reformien kannalla ja sitä paitsi se rajoittuu reformistiseen kannanottoon, jota ei voida sanoa talonpoikais- ja varsinkin työläisdemokraateista.

Kadettien neuvottelukokous tuo meille selvästi esiin kadettien *reformismin*, joka on heidän ainoa taktiikkansa. Tärkeintä on tehdä itselleen selväksi tämän taktiikan ja porvariston luokkaetujen välinen *yhteys* sekä tämän taktiikan *riittämättömyys*, sen ja maan tarpeiden „kasvava

epäsuhde". Tärkeintä on tehdä selväksi kadettien ja lokakuulaisten kantasukulaisuus ja että kansanjoukkojen on kerrassaan mahdollonta saavuttaa kadettien johdolla mitään menestyksiä.

VIII

Olin jo kirjoittanut loppuun artikkelini, kun sain „Golos Moskvyy” lehden 30. numeron, jossa on kadettien neuvottelukokouksen johdosta pääkirjoitus: „Entä mitä edelleen?”.

Helmikuun 6 pnä Duumassa suoritetun äänestyksen (ponnen hyväksyminen Kasson selitysten johdosta)¹³³ yhteydessä tämä kirjoitus on niin merkityksellinen ja valaisee niin kirkkaasti kysymystä kadettien ja lokakuulaisten välisistä suhteista, että käy ehdottoman välttämättömäksi puhua niistä.

Lokakuulaisten virallinen äänenkannattaja „Golos Moskvyy” kuvaa kadettien neuvottelukokouksen (se sanoo tätä kokousta jostain syystä konferenssiksi) Miljukovin johtamien vasemmistokadettien voitoksi oikeistokadeteista.

„Lainsäädännöllistä toimintaa”, näin „Golos Moskvyy” selostaa kadettien päätöslauselmaa, „voidaan hyväksikäyttää vain sikäli, mikäli se ei ole ristiriidassa niiden perustehtävien kanssa” (t.s. yleisen äänioikeuden, Valtakunnanpuolueen uudistamisen ja ministeristön vastuuvollisuuden kanssa).

„Yksinkertaisemmin sanoen tuollaisen päätöslauselman hyväksyminen olisi samaa kuin kieltäytyminen yleensä kaikesta lainsäädännöllisestä työstä, jota tehdään reaalisen toteutettavuuden puitteissa, ja kadettioppositio on tästä lähtien oleva luonteeltaan avoimesti vastuuton”.

„Golos Moskvyy” tekee tästä johtopäätöksen, että ei ole muuta keinoa kuin laskea Duuma hajalle, sillä lokakuulaiset eivät milloinkaan asetu niin „tiukalle (leikki pois!) kannalle” kuin on kadettien kanta, Duumassa ei ole minikäänlaista enemmistöä, vallitsee „täydellinen toivottoisuus”...

Näin kirjoitetaan historiaal

Tästä käy mainiosti ilmi kadettien ja lokakuulaisten mitä täydellisin sukulaisuus ja heidän „riitojensa” todellinen luonne: lystikseen lempivät torailevat...

Helmikuun 6 pnä lokakuulaisten virallinen äänenkannattaja ilmoittaa Moskovassa, kuten näimme, lokakuulaiskadettilaisen liiton täysin hajonneeksi sen kadettien neuvot-

telukokouksen jälkeen, joka pidettiin *ennen helmikuun 4 päivää* (helmikuun 4 pnä „Retsh” tiedotti neuvottelukokouksesta).

Samana helmikuun 6 pnä Pietarissa lokakuulaiset ja kadetit *yhdessä* hyväksyvät IV Valtakunnanduumassa 173 äänellä 153 vastaan *lokakuulais-kadettilaisen* päätöslauselman Kasson selitysten johdosta — päätöslauselman, joka sitten tarkastusäänestyksessä tuli sattumalta kumoutuksi!

Mainiota, eikö totta?

Tämä on suorastaan klassillinen esimerkki siitä, kuinka lokakuulaiset ja *kadetit* tekevät poliittisia „tekosiaan”. He eivät kuulu mihinkään „liittoutumaan”, herra varjelkoon! Mutta he jakavat keskenään osat yleisön pettämiseksi niin „ovelasti”, että mikään virallinen liittoutuma ei loisi heille sellaisia „mahdollisuuksia”. Kadetit näkevät, että maa vasemmistolaiistuu, ilmaantuu uusia demokraattisia aineksia, ja siksi he leikkivät vasemmistolaisuutta laskien neuvottelukokouksensa kautta liikkeelle muutamia aivan tyhjänpäiväisiä, aivan sisällöttömiä, mutta *vasemmistolaisilta tuntuvia* fraaseja. Lokakuulaiset *pitävät yllä* yleisössä sellaista mielialaa tai vaikutelmaa, että kadetit ovat muka vasemmistolaiistuneet, pitävät yllä siten, että ilmoittavat *virallisesti*, „Golos Moskvyn” toimitusartikkelissa, kadettien asenteen olevan tiukan, ilmoittavat, että enemmistön muodostaminen Duumassa lokakuulaisten ja kadettien yhdistymisen tietä on mahdoton, ruoskivat kadetteja vasemmistolaisuuden johdosta, meluavat Duuman hajallelaskemisesta j.n.e. y.m.s.

Mutta käytännössä lokakuulaiset salavihkaa hierovat kauppoja kadettien kanssa ja juuri hyökätessään jyrkimmin kadettien vasemmistolaisuutta vastaan *solmivat lehmäkaupan* näiden kanssa yhteisen päätöslauselman pohjalla!

„Sudet kyläisiä ja lampaat ehjin nahoin”. Demokraatteja on vedetty nenästä, petetty, maaniteltu kadettien laumaan (ovathan kadetit niin vasemmistolaisia... näettehän, kuinka lokakuulaiset haukkuvat heitä vasemmistolaisuudesta!) ja lokakuulaisten ja kadettien liittoutuma mustassa Duumassa on säilytetty, lujitettu ja kehitetty.

Väkisinkin tekee mieli huudahtaa: voi taivas! Milloinkahan Venäjän demokraatit hoksaavat nuo kadettien liberaalisen puijauksen yksinkertaiset metkut? Pelaavathan

liberaaliset porvaripoliitikot kaikissa Euroopan maissa muodossa tai toisessa nimenomaan tuota samaa peliä: kansanedessä, vaalitarkoituksissa, virallisissa puheissa he pauhaavat ja vannovat olevansa demokraatteja, radikaaleja („vapaamieliset” Saksassa, Lloyd George ja kumpp. Englannissa), jopa sosialisteja (radikaalisosialistit Ranskassa). Mutta käytännössä, todellisessa politiikassaan he kulkevat yhdessä ehdottomasti demokratianvastaisten hallitusten ja puolueiden kanssa, eri vivahteisten ja eri kansallisuuksiin kuuluvien lokakuulaisten kanssa.

Kuinka vanha tämä juttu onkaan ja kuinka äärettömän usein kadetit sitä toistavatkaan!

IX

„Golos Moskvy” lehdessä vakuutetaan, että vaalien edellä kadetit

„polemisoiivat kiihkeästi vasemmistolaisten kanssa todistellen laisäädännällisen toiminnan välttämättömyyttä reaalisten edellytysten puitteissa. Sen vuoksi voitiinkin luottaa Duuman keskustan ja oppositio välisen sopimuksen mahdollisuuteen. Mutta vaalien jälkeen tapahtui kadettipuolueen johtomiesten mielipiteissä oleellinen muutos. Miljukovin esittämä ja konferenssin hyväksymä päätöslauselma duumataktiikasta eroaa perinpohjaisesti kaikesta siitä, mitä vaalien aikana puhuttiin, jolloin nähtävästi haluttiin saada itselleen kaupungin suurporvariston äänet. Suurporvaristo tuskin olisi suostunut kannattamaan kadetteja sen ohjelman pohjalla, jonka konferenssi on nyt esittänyt”.

Siinä on näyte ajatuksenjuoksusta, josta ei tiedä, mitä pitäisi ihmetellä: naiivia viekkautta vaiko naiivia typeryyttä.

Kadettien mielipiteet eivät ole muuttuneet ollenkaan. Kadetit ovat aina olleet ja ovat liberaalinen puolue, joka saa petoksella johdatetuksi mukaansa demokraattisia aineksia. Myös vuoden 1912 vaaleissa kadetit näyttivät suurporvaristolle „todelliset” kasvonsa, liikemies-, „solidaarisuutensa”, „selväjärkisyytensä” kapitalistiluokan palvelijoina. Mutta demokraattiselle äänestäjälle nämä samaiset kadetit samanaikaisesti vakuuttamalla vakuuttivat, että he ovat demokraatteja ja että heidän duumataktiikkansa ei mitenkään oleellisesti eroa sosialidemokraattien taktiikasta.

Nämä kadettien politiikan kaksi puolta ovat kaikkien sivistysmaiden jokaisen liberaalisen puolueen välttämätön

„puvunosa”. Tietenkin jotkut puolueen jäsenet valitsevat usein ammatikseen: toiset — demokratismipelin ja toiset — „intoilijain” hillitsemisen sekä „vakaan” porvarillisen politiikan harjoittamisen. Mutta niinhän on kaikissa maissa. Esimerkiksi tunnettu liberaalinen puoskari Englannissa, Lloyd George, kuvaa itsensä kansalle pitämässään puheissa suorastaan vallankumousmieheksi ja hiukkasta vaille sosialistiksi, mutta tosiasiaa tämä ministeri seuraa politiikassa johtajaansa Asquith'ia, joka ei jää missään jälkeen vanhoillisesta.

Kun hra Miljukovia pidetään „Golos Moskvyn” artikkelissa vasemmistokadettien edustajana, niin sille voi vain hymyillä. Todellisuudessa hra Miljukov on virallisen kadetti-diplomatian edustaja, diplomatian, joka sopeuttaa yhteen puolueen epädemokraattisen olemuksen ja demokraattisen fraasin.

„Golos Moskvyn” kirjoittaa:

„Tuota hra Miljukovin uutta „vaalienjälkeistä” kantaa konferenssi ei hyväksynyt läheskään yksimielisesti. Huomattava osa sen osanottajista vaati sellaista taktiikkaa, että Duuman keskustan kanssa on sovittava, tarkoituksena erillisten lakialoitteiden ja kulttuurireformien läpivieminen. Tämän katsantokannan puoltajat todistelivat, että erilaisia lakialoitteita käsiteltäessä parlamenttiryhmän on suostuttava kompromisseihin ja yritettävä viedä ne läpi liberaalisessa hengessä tekemättä niitä sellaisiksi, etteivät ne tule hyväksytyiksi”. Seuraa hyökkäys „kadettien kuuluisaa kuria” vastaan, sitä vastaan, että kadetit „alvistuvat kuuliaisesti” hra Miljukovin „itsevaltiudelliseen tahtoon”.

Ilmeistä peliä. Se on hyvin läpinäkyvää. Lokakuulaiset „härnäävät” oikeistokadetteja yrittäen kuvata heidät voiteuiksi ja yllyttää heidät jyrkempään taisteluun vasemmistokadetteja vastaan. Mutta tuo lokakuulaisten peli (joka ei kävisi laatuun, elleivät kadetit ja lokakuulaiset kuuluisi samaan perhekkuntaan) ei tee olemattomaksi sitä kiistatonta tosiasiaa, että vasemmisto- ja oikeistokadettien, meikäläisen liberalismin Lloyd George'ien ja Asquith'ien välillä on olemassa vivahde-ero.

Luokaa silmäys „Russkaja Molvaan”. Tuo progressistien äänenkannattaja, lokakuulaisten ja kadettien välistä kompromissia julistava äänenkannattaja, haalii ympärilleen yhä enemmän kadettipuolueen *virallisia* jäseniä. Ei kerralla, vaan vähitellen, „vehiläisten” johtajan Struven jäljessä sinne tulivat Mansyrev ja Maklakov, Obolenski, Gredeskul

ja Aleksandrov. Se, että moista väkeä veti lähemmäksi lokakuulaisia, on kiistatonta. Eikä muuten voinut ollakaan. Mutta yhtä kiistatonta on, että Miljukov rakentaa rauhaa heidän ja „vasemmistokadettien” välille sellaisen ohjelman perustalla, jonka kyltti on demokraattinen ja sisältö loka-kuulainen.

X

Kasson selitysten johdosta Duumassa esitetyt eri puolueiden päätöslauselmaehdotukset ovat erittäin mielenkiintoisia. Ne antavat meille tarkan, eri puolueiden edustajain virallisesti hyväksymän aineiston poliittista erittelyä varten. Nimenomaan erittelyä tuosta aineistosta tavallisesti eniten puuttuukin. Se on siroteltu päivälehtien kirjoituksiin tai Duuman pikakirjoituspöytäkirjaröykkiöön. Mutta eri puolueiden todellisen olemuksen selvillesaamiseksi siihen kannattaa hyvinkin pysähtyä.

Seuraavana päivänä epäluottamuslauseen hyväksymisen jälkeen „Retshin” toimitusartikkelissa kirjoitettiin: „Näin ollen Venäjän yhteiskuntapiirit saivat Valtakunnanduumalta sen, mitä niillä oli oikeus siltä odottaa” (№ 37, helmikuun 7 pnä). Siis ikään kuin „yhteiskuntapiirien” pitäisi vain tietää: luottaako Duuma herra Kassoon vai ei luota, eikä mitään muuta!

Se ei ole niin. Kansan ja demokraattien on saatava tietää epäluottamuslauseen *motiivit, käsittääkseen* sen ilmiön syyt, joka politiikassa katsotaan epänormaaliksi, ja löytääkseen *ulospääsyn* normaaliin. Kadettien, lokakuulaisten ja sosialidemokraattien yhtyminen yksistään vain sanojen „emme luota” pohjalla on liian vähän näissä mitä vakavimmissa kysymyksissä.

Tässä lokakuulaisten päätöslauselma:

„Valtakunnanduumaa... pitää: 1) kaikkinaista keskikoulun oppilaiden vetämistä mukaan poliittiseen taisteluun turmiollisena Venäjän nuorten voimien henkiselle kehitykselle ja vahingollisena yhteiskuntaelämän normaalille kulle; 2) välttämättömänä ehkäisytoimenpiteitä niissä tapauksissa, jolloin viranomaiset ovat ajoissa havainneet sopimattomia ilmiöitä keskikoulussa, eikä odottamista, kunnes ilmiöt saavat epänormaalin luonteen*; 3) panee jyrkän vastalauseen sitä vastaan, että

* Tämä teksti esitettiin tammikuun 25 päivän istunnossa. Helmikuun 1 päivän istunnossa 2 § muutettiin tällaiseksi: „Todeten tämän yksityistapauksen perusteella, että keskikoulussa vallitsee muodollinen ja välinpitämätön suhde oppilaisiin, että opettajakunta vieroksuu oppilain kotia, on aikaansaattava yleinen myönteinen kannanotto kasvavan polven suhteen”.

oppilaisiin sovelletaan luonnollisten kasvatusopillisten vaikutuskeinojen asemesta sellaisia poliisitoimenpiteitä, jollaisia toimeenpantiin 10.XII.1912 koululaitoksen johdon tietämättä; 4) toteaa kasvatusopin vastaiseksi sen hitauden, jolla ratkaistaan kouluista erotettujen oppilaiden kohtaloa, ja toivoen tämän tapauksen viipymätöntä likvidointia oppilaille myötämielisellä tavalla — siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Mitkä ovat tämän päätöslauselman poliittiset suunta-
viivat?

Politiikka on koulussa vahingollista. Oppilaat ovat syyllisiä. Mutta heitä pitää rangaista opettajien eikä poliisien. Olemme tyytymättömiä hallitukseen sen liian niukan „myötämielisyyden” ja hitauden vuoksi.

Nämä ovat demokratianvastaisia ajatuksia. Tämä on liberaalista oppositiota: jääköön vanhan vallan järjestelmä ennalleen, mutta *sitä* on sovellettava lievemmin. Lyö, mutta lyö kohtuullisesti äläkä julkisesti.

Katsokaapa progressistien päätöslauselmaa:

„...,Duuma toteaa: 1) että kansanvalistusministeriö, joka tiesi, mitä Pietarin keskikouluissa viime aikoina tapahtui, on suhtautunut välinpitämättömästi velvollisuuksiinsa eikä ole varjellut keskikoulua poliisin tunkeutumiselta sinne; 2) että poliisiviranomaisten käyttämiä menetelmiä, joita toimeenpantiin kansanvalistusministeriön esittämättä vastalauseetta — kouluissa suoritettuja etsintöjä, lasten pidätyksiä ja poliisilaitoksessa arestissa pitämisiä sekä sallimattomia kuulustelumenetelmiä — ei voida millään muotoa puolustaa, koska kysymyksessä ei tässä tapauksessa ole valtion turvallisuus, vaan järjestyksen palauttaminen keskikoulussa; 3) kansanvalistusministeriön käyttämien toimenpiteiden järjestelmä, jonka tavoitteena on koulun erottaminen perheestä sydämettömällä formalismilla, joka sortaa nuoren polven moraalista ja henkistä kehitystä, luo suotuisan maaperän epänormaalien ilmiöiden syntymiselle kouluelämässä. Pitäen kansanvalistusministeriön selityksiä epätyytyttävänä Duuma siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tämä päätöslauselma esitettiin tammikuun 30 p:nä, ja progressistit ilmoittivat silloin, että he äänestävät lokakuulaisten päätöslauselmaa, jos nämä lisäävät epäluottamuslauseen. Tämän kaupanhieronnan tulokset saimme nähdä ylempänä.

Millä pohjalla *saatettiin* kauppoja hieroa? Sillä, että peruskysymyksissä on yksimielisyys.

Progressistitkin pitävät politiikkaa koulussa epänormaalina, hekin vaativat „palauttamaan järjestyksen”

(maaorjuudellisen). Heilläkin on oppositio omantosijassa, ei oppositio vanhaa valtajärjestelmää vastaan, vaan sen „välinpitämätöntä, sydämetöntä” j.n.e. soveltamista vastaan. 1860-luvulla Pirogov hyväksyi sen, että pitää piiskata, mutta vaati, *ettei* piiskattaisi välinpitämättömästi, sydämettömästi. Progressistit eivät ole sitä vastaan, että nykyiset sosiaaliset ainekset „palauttaisivat järjestyksen”, mutta niitä neuvotaan tekemään se „osaaottavaisemmin”. Onpa meillä edistytty puolen vuosisadan aikana!

Kadettien päätöslauselma:

„Kuultuaan kansanvalistusministerin selitykset ja todettuaan: 1) että niissä sekoitetaan täydellisesti kasvatustieteelliset ja poliisihenkilöiden katsomukset; 2) että noissa selityksissä kielletään täydellisesti ne normaaliperustat, joille voidaan luoda ystävälliset yhteistyösuhteet koulun ja kodin välille; 3) että ministeriön harjoittama politiikka, joka saa aikaan suurta tyytymättömyyttä oppilaiden keskuudessa ja oikeutettua kiihtymystä yhteiskuntapiireissä, myötävaikuttaa itse sellaisen ilmapiirin muodostumiseen, joka edistää opiskelevan nuorison varhaista politiikan harrastamista, ja näin ollen itse luo niitä olosuhteita, joiden muodostuminen sen pitäisi ehkäistä; 4) että suhtautuminen koululaisiin kuin valtiollisiin rikollisiin runtelee kasvavan polven lahjakkaimpien edustajain elämän, tempaa sen riveistä monilukuisia uhreja ja vaarantaa Venäjän tulevaisuuden,— Duuma katsoo ministerin selitykset epätydyttäväksi ja siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tuntuvasti lievemmissä ja fraasien hämäävässä muodossa tässä *niin ikään* tuomitaan „varhainen” vetäminen politiikkaan. Se on demokratianvastainen katsantokanta. Sekä lokakuulaiset että kadetit tuomitsevat poliisitoimenpiteet vain siksi, että vaativat niiden tilalle *ehkäisytoimenpiteitä*. Järjestelmän ei pidä hajottaa kokouksia, vaan ehkäistä ne. Selvää on, että tällainen reformi vain kaunistelee itse järjestelmää, mutta ei muuta sitä. Olemme tyytymättömiä ministeriön politiikkaan, sanovat kadetit, ja he siis ovat aivan samaa mieltä kuin lokakuulaisetkin, että *voidaan toivoa* tuon politiikan muuttamista ilman että toimeenpannaan jokin paljon syvällisempi muutos.

Kadetit puhuvat hallitusta vastaan paljon jyrkemmin kuin lokakuulaiset, ja poliittisesti kehittymättömät ainekset eivät huomaa näiden jyrkkien sanojen takaa sitä, että liberaalinen, demokratianvastainen *kysymyksenasettelu* on kadeteilla sekä lokakuulaisilla aivan samanlainen.

Duuman on opetettava vakavasti kansalle politiikkaa. Ken opettelee politiikkaa kadeteilta, hän ei kehitä tietoisuuttaan, vaan turmelee sitä.

Se, että lokakuulaiset, progressistit ja kadetit hieroivat kauppoja ja tekivät kaupat yhteisen päätöslauselman pohjalla, ei ole sattuma, vaan tulos heidän aatteellis-poliittisesta solidaarisuudestaan peruskysymyksissä. Ei ole mitään mitättömämpää kuin kadettien politiikka: selitysten toteuttamiseksi epätyytyttäväksi suostutaan suoranaisesti tuomitsemaan politiikka kouluissa. Mutta kadetit suostuivat siihen siksi, että he itse tuomitsevat „varhaisen” vetämisen politiikkaan.

Trudovikkiryhmän päätöslauselma:

„Ottaan huomioon: 1) että se raaka väkivalta, jota käytettiin 9.XII.1912 keskikouluissa opiskelemaan nuorisoon nähden ja joka jyrkkä yhteiskuntapiirejä vetäessään häpeällisesti ohranalaitoksen suorittamaan keskikoulun oppilaiden pedagogisen valvojan tehtävää, sai kansanvalistusministerin hra Kasson selityksessä vain täydellistä hyväksymistä ja yleisen mielipiteen ilkamoivaa ivailua; 2) että urkinta- ja ohranajärjestelmä, joka on tulos kokoomushallituksen ja muun muassa kansanvalistusministeri Kasson koko politiikasta, vie lopulliseen hävitykseen ja uhkaa kasvavaa polvea tulevaisuudessa suurilla järkytyksillä,— Valtakunnanduuma vaatii: kaikkien 9.XII erotettujen viipymätöntä takaisin ottamista ja, todeten kansanvalistusministeri Kasson selitykset epätyytyttäväksi,— hänen viipymätöntä eroamistaan, sekä siirtyä päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tämä päätöslauselma on itse asiassa jyrkkä liberaalinen päätöslauselma, mutta siinä ei ole sitä, mitä demokraatin olisi pitänyt sanoa *erotuksena* liberaalista. Liberaalikin voi todeta häpeälliseksi ohranan asettamisen pedagogisten valvojain tehtävään, mutta demokraatin on sanottava (ja opetettava kansa sanomaan), että *millään* „valvonnalla” ei ole oikeutta loukata kerhojen ja politiikasta pidettävien keskustelujen vapaata järjestämistä. Liberaalikin voi tuomita „koko kokoomushallituksen politiikan”, mutta demokraatin on Venäjällä selitettävä, että on olemassa eräitä yleisiä syitä, joiden vuoksi mikä tahansa muukin ministeristö olisi pakotettu noudattamaan itse asiassa samaa politiikkaa.

Trudovikkien päätöslauselman demokratismi ilmenee *vain* sen sävyssä, sen laatijain mielialassa. Sanomattakin on selvää, että mieliala on poliittinen oire. Mutta ei ole

pahitteeksi vaatia päätöslauselmalta harkittuja ajatuksia eikä pelkästään „mieltä ylentäviä” mielialilmauksia.

Sosialidemokraattien päätöslauselma:

„Kuultuaan kansanvalistusministerin selitykset ja todeten, että niissä: 1) ilmenee jyrkkä aikomus taistella sitä luonnollista ja ilahduttavaa ilmiötä vastaan, että opiskeleva nuoriso pyrkii laajentamaan henkistä näköpiiriään itseopiskelun avulla ja järjestämään toverillista kanssakäymistä; 2) hyväksytään korkea-, keski- ja alkeiskouluissa käytäntöön otettu virkaformalismin, vakoilun ja poliisiurkinnan järjestelmä, joka turmelee henkisesti ja moraalisesti nuorison, tukahduttaa säälimättömästi kaikkinaiset itsenäisen ajattelun ja riippumattoman luonteen ilmentymät sekä saa aikaan itsemurhaepidemian oppilaiden keskuudessa,— Valtakunnanduuma pitää näitä selityksiä epätydyttävänä. Todeten samalla, että 1) poliisihenkisten katsantokantojen vallitsevaisuus kansanvalistustyössä on erottamattomassa yhteydessä ohranan herruuteen koko Venäjän elämässä, kansalaisten kaikkien järjestyneen itsetoiminnan muotojen tukahduttamiseen ja kansalaisten oikeudettomuuteen ja että 2) vain valtiorakenteen ja valtionhallintajärjestelmän perinpohjainen uudistaminen voi vapauttaa kansalaiset poliisien kahleista, voi vapauttaa siitä myös koulun,— Valtakunnanduuma siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tuskin tätäkään päätöslauselmaa voidaan pitää moitteetomana. Ei voida olla toivomatta sille helppotajuisempaa ja seikkaperäisempää sanamuotoa, ei voida olla valittamatta sitä, ettei siinä ole osoitettu poliittiseen toimintaan osallistumisen laillisuutta j.n.e. y.m.s.

Mutta näitä *kaikkia päätöslauselmia* koskeva arvostelumme ei lainkaan tähtää niiden muodollisiin yksityiskohtiin, vaan yksinomaan niiden kirjoittajain *tärkeimpiin poliittisiin ajatuksiin*. Demokraatin piti sanoa pääasia: kerhot ja keskustelutilaisuudet ovat *luonnollisia ja ilahduttavia* ilmiöitä. Siinä on asian ydin. Kaikkinaisen, vaikkapa „varhaisenkin”, politiikkaan mukaanvetämisen tuomitseminen on teeskentelyä ja obskurantismia. Demokraatin piti nostaa kysymys „kokoomushallituksesta” aina valtiolliseen järjestelmään saakka. Demokraatin piti osoittaa „erottamaton yhteys” ensinnäkin „ohranan herruuteen” ja toiseksi feodaalistyypisten suurtilanomistajain luokan herruuteen taloudellisessa elämässä.

Kirjoitettu helmikuun 6—9 (19—22) pnä
1913

Julkaistu maalisi- ja huhtikuussa 1913
aikakauslehdessä „Prosvestshenije”
№№ 3 ja 4

Allekirjoitus: V. I. Lenin

Julkaistaan aikakauslehdessä
tekstin mukaan